

NIEPORZĄDNY (45) ai

W pisowni łącznej (42) w rozłącznej (3).

e oraz o jasne.

sg m N nieporządn(2). ◇ G nieporządne(2). ◇ I nieporządnym(1). ◇ L nieporządnym(1) CzechEp, nieporządne(m)(1) PaprUp. ◇ f N nieporządna(1), nieporządna(a)(1). ◇ A nieporządna(1). ◇ I nieporządna(1). ◇ n N nieporządne(7); -é(1), -(e)(6). ◇ G nieporządne(1). ◇ D nieporządne(mu)(1). ◇ A nieporządne(1). ◇ I nieporządnym(2). ◇ L nieporządnym(1). ◇ pl N m pers nieporządni(2). subst nieporządne(3); -é(2), -(e)(1). ◇ G nieporządnym(2). ◇ D nieporządnym(1). ◇ A m pers nieporządnym(1). subst nieporządne(5); -é(2), -(e)(3). ◇ I m a. f nieporządnie(2). ◇ L nieporządnym(5).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVIII w. s.v. porządn.

1. Nie uporządkowany; inconditus, inconsequens, indispositus, inordinatus Cn (6) : iże bårzo nieporządne było opifánié Lékarstw. Abowiem zåczåwfszy o głowie piåć/ wnet zås o nógåch/ o brzuchu/ krzyżåch/ miéfzåiåc iedno w drugié. SienLek a4; CzechRozm 68v, 83; Oczko 29.

W połączeniu szeregowym (1): Poåpolite też rużenie nie wfszytkim/ å fufznie/ fmåkuie/ iåko niepożyteczne/ nieporządne/ y niebeåpieczne VotSzl C4.

W przeciwstawieniu: »porządn ... nieporządn« (1): CzechEp 103 cf Szereg.

Szereg: »zły i nieporządn« (1): iż zå dobrym y porządnym gruntu tego [znajomości Boga i Syna Jego] wyftåwieniem/ żywot wieczny/ å zå złym zås y nie porządnym śmierć wieczna chodzi CzechEp 103.

2. Mówiący chaotycznie, niejasno, w zaślepieniu (2) : (marg) Nieporządni żydowie y do rozmow o Bogu nie fpoåobni. (-) A iåko było odpowiedåć/ å oni fåmi tylko mówią: wrzåkliwie y nieporządnie/ niebo z ziemiå miéfzåiåc CzechRozm 68, **2.

3. Zachowujący się niezgodnie z przyjętymi normami (4) : Żaden nieieft wiétfzym niewolnikiem/ iåko ten kto nieporządnym [imporiunis] pånom służy ModrzBaz 71v; Bonifacyufz/ wiele kåpånow złych w Fråncyey pokaraå: Biåkupow nieporządnym wiele zlåżyå: y grzeånych do pokuty przywiådå SkarŻyw 518; PaprUp A3.

W połączeniu szeregowym (1): [Św. Paweå] Nåpomina/ åby fię odlåczåli od Chreåcåjånow nieporządnym y niepoåfufznym. Y proznuiåcych. WujNT 2.Thess 3 arg.

4. Niezgodny z przyjętymi normami moralnymi, praw; inordinatus JanStat; vitiosus Cn (28) : LubPs X2v; O nieporządnym fpråwåch kto porzådnie [!] mowi? A za Żydowie nie få zåodzieie domowi? Ale ktory z nich wifå? Prot C3; RejPos 175v; RejŻwierc 19v; WujJud 35; MycPrz II Cv; [Likurgus] Przypåtrzywfszy fie pånftwu tåk nieporzådnemu/ Szedå potym do Azyey tåm fie praw nåuczył/ Ktorych potym w fwym mieåcie gdy fie do nich wroåiå/ Vczyå PaprPan Hh2v; NiemObr 149; ReszPrz 164; SkarKaz 314a; Påtrzay iåkoby to fżpetna y mierżiona Rzeczpoåpolita byå y miåsto bårzo nieporządne/ ktoreby mogå fufznie nåzwać Iudaåzowym grodem KlonWor ded **3v.

W połączeniach szeregowych (5): A tåk dårmo wy nowe odmienne å nieporządne rżådy fwoie do koåciolå wwoådzić myålicie. WujJud 125v; CHcemy y fåkåzuiemy: åby potwårne y faåżzywé y nieporządne pozwy mieyfåcå v fådów nie miååy SarnStat 711 [idem 753], 711, 753 [2 r.].

W przeciwstawieniu: »porządny ... nieporządny« (1): *WerKaz* 281 *cf* »nieporządne złączenie«.

Wyrażenia: praw. »nieporządny pozew« = *pozew niezgodny z prawem; inordinata citatio JanStat* [szyk 6:4] (10): *vrzędnicy [...] będą moc tákové potwárné y fáłźywé y nieporządne pozwy przynofzácé kárác/ y oné poprówowác/ y káźić. SarnStat* 711 [*idem* 753], 571, 711, 713, 750 [2 r.], 751 *żp*, 753 [2 r.], 787.

»zeście nieporządne« = *zbiegowisko* (1): *Abowiem fię nam obawiác potrzebá/ áby nas nie obwiniono o niefnałkę dnia dźifiefyżego/ gdyż nie máłż żadney przyczyny iakobychmy mogli dác o łobie łprawę thego náłżego ześcia nieporządneho [concurfus istius]. BibRadz Act* 19/40.

»nieporządne złączenie« = *związek mężczyzny z kobietą niezgodny z prawem* (2): *A porządne iefł [złączenie] [...] gdy iefł wola álbo zezwolenie oycá y mátki/ [...] á to fię [...] dzieie iáwnie przed obecnością Kościoła wfytkiego/ [...] Ale zás ktorzy potáiemnie fię złączáią/ nieporządne bywa złączenie/ y prawie dyabelłkie WerKaz* 281, 281.

Szeregi: »nieporządny i diabelłski« (1): *WerKaz* 281 *cf* »nieporządne złączenie«.

»nieporządny i niechrystyjański« (1): *O nieporządnym y nie Chriftyáńłkim połłępku Xiędzá Kánoniká przeciw nam. CzechEp* [3].

»zły a nieporządny« (2): *A tu iefł ferdeczny žal wierne⁸⁰ nád złym á nie porządnym łzáfunkiem prawdy Bożey. LubPs* bb5v *marg*; *Do tego crimen peculatus, należą iefłcže złe á nieporządne łzáfunki dochodow R. P. PowodPr* 78.

5. *Nieumiarkowany, zbytńi, niepomiertny* (4) : *y więczy nieporządna wólłakich rzeczy oquitość/ niżeli naiwięłfze vbołtwo/ dobrym dowcipom zwykła záfłkadzac KwiatKsiqż* Fv, K4v; *Oczko* 32v.

W przeciwstawieniu: »porządny ... nieporządny« (1): *Miłość porządna ku rodzicom y powinnym nie iefłłci zákazána: ále nieporządna miłość która bywa ná przekázie do łłżby Bożey. WujNT* 52.

*** *Bez wystarczającego kontekstu* (1) : *Vnordentlich. Nieorpdny [!]. Inordinatus. Calag* 531a.

Synonimy: 1. *pomieszany, nierejestrowany; 3. sprosny; 4. mierziony, niedobry, niewłasny, sprosny, szpetny, zły; 5. niepomiertny, nieumiarkowany, zbytńi.*

Cf **PORZĄDNY**